

TUEN TARPEEN TUNNISTAMINEN

MATEMATIIKAN ARVIOINTI
ENSIMMÄINEN LUOKKA – KEVÄT

Esitysohjeet opettajalle

ARVIOINNIN YLEISIÄ PERIAATTEITA

- ▶ Tutustu ennen tehtävien esittämistä ohjeisiin ja materiaaliin sekä tarkista, että sinulla on kaikki arviointiin tarvittavat välineet käytössäsi.
- ▶ Huolehdi arviointitilanteen rauhallisuudesta ja että aikaa on varattu riittävästi.
- ▶ Ryhmässä olevien lasten taitoerot matematiikassa voivat vaihdella paljon. Osalle lapsista tehtävät voivat olla helppoja ja toisille haasteellisia. Tehtävien alussa lapsille kerrotaankin, että kaikkea ei tarvitse vielä osata. Kannusta heitä silti yrittämään parhaansa.
- ▶ Muista kertoa tilanteen alussa, mitä tulee tapahtumaan. Kannusta keskittymään.
- ▶ Järjestä tila niin, etteivät lapset voi katsoa vastauksia toisiltaan.
- ▶ Esitä tehtävät ohjeiden mukaan ja annetussa järjestyksessä.
- ▶ Älä anna vihjeitä oikeista vastauksista, äläkä tarjoa apuvälineitä tehtävien ratkaisemiseksi.
- ▶ Monivalintatehtävissä älä kehota lapsia arvaamaan, vaan pyydä valitsemaan vaihtoehto, jonka hän uskoo olevan oikea, vaikkei hän olisikaan aivan varma oikeasta vastauksesta.
- ▶ Tarkista, että lapset ovat ymmärtäneet tehtävän idean ja sen miten vastaukset merkitään vastauspaperiin. Voit tarvittaessa toistaa ohjeen, jos joku lapsista pyytää sitä.

Lapsen henkilötietoja sisältäviä lomakkeita tulee säilyttää huolellisesti henkilötietolain edellyttämällä tavalla.

ARVIOINNIN SUORITTAMINEN JA KESTO:

Arviointi tehdään ryhmässä (tarvittaessa jaa luokka pienempiin ryhmiin).

Tehtävien suorittaminen kestää noin 45 minuuttia.

Tehtävät tehdään opettajajohtoisesti siten, että opettaja lukee ohjeen, jonka jälkeen ryhmä tekee tehtävän loppuun. Opettaja kertoo, milloin siirrytään seuraavaan tehtävään. Poikkeuksena on Matemaattisten suhteiden hallinnan tehtävä (MSH), jossa opettaja ohjeistaa jokaisen tehtäväkohdan erikseen ja kertoo, milloin siirrytään seuraavaan kohtaan. Seuraa tilannetta ja anna kaikille aikaa vastata. Pidä kuitenkin huolta, että arviointitilanne ei veny turhan pitkäksi ja nopeimmat lapset eivät kyllästy odottamiseen.

Aritmeettisten perustaitojen sekä lukujärjestelmätiedon soveltamisen tehtävissä on annettu maksimiaikaraja, jonka jälkeen tehtävä lopetetaan sanomalla: **Hyvä, nyt voit laskea kynän pöydälle.** Yhteen- ja vähennyslasku symboleilla -tehtävissä aikaraja on molemmissa 5 min, yhteen- ja vähennyslaskun täydentämisen tehtävissä aikaraja on molemmissa 4 min ja rahojen laskemisen tehtävissä aikaraja on 8 min. (Jos kaikki ovat valmiita, voit siirtyä seuraavaan tehtävään jo aikaisemmin.)

Halutessasi voit käyttää AV-laitteita tehtävien ohjeistuksessa.

Tarvittavat välineet:

Lapsella: lapsen tehtävälomake, kynä ja pyyhekumi.

Opettajalla: esitysohje sekä lapsen tehtävälomake (avuksi ohjeistukseen). Lisäksi kannattaa varata kyniä lyijyn katkeamisen yms. varalle.

Arvioinnissa ei käytetä muita apuvälineitä.

Esitysohjeet:

Ryhmälle esitettävät ohjeet on kirjoitettu **lihavoidulla ja kursivoidulla**. Opasta lapsia tehtävälomakkeen täyttämässä sivuvihjeiden avulla (kuvat lapsen paperin yläkulmassa). Lapsen lomakkeessa tehtäväsivut on nimetty samoin kuin tässä opettajan ohjeessa.

Lasten valmistaminen tehtäviin arviointitilanteen alussa: **Nyt tehdään muutamia tehtäviä. Osa tehtävistä voi tuntua helpoilta, osa vaikeilta. Kaikkia sinun ei tarvitse vielä osata tai ehtiä, mutta tee niin hyvin kuin osaat. Kerron jokaisen tehtävän alussa tehtävän ohjeen. Jos et kuullut tai et muista, nosta käsi ylös, niin sanon tehtävän uudelleen. Jokainen tekee omaa tehtäväänsä hiljaa, toisen papereita ei tarvitse kurkkia ja toisille ei sanota vastauksia.**

Aloitetaan. Kirjoita oma nimesi tälle (näytä paikka oppilaan lomakkeesta) **vii-valle.**

Lapsi saa halutessaan tehdä merkintöjä lomakkeeseensa.

LUKUMÄÄRÄISYYDEN TAJU (LMT)

SUURUUSLUOKKA — SUURIN

Tässä on lukuja (näytä riviä 63 59 48 61). **Katso huolellisesti kaikki samassa laatikossa olevat luvut. Mikä näistä on suurin luku? Rastita oikea vastaus.**

Nyt voit tehdä tämän sivun loppuun. Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

SUURUUSLUOKKA — PIENIN

Tässä on lukuja (näytä riviä 72 70 76 81). **Katso huolellisesti kaikki samassa laatikossa olevat luvut. Mikä näistä on pienin luku? Rastita oikea vastaus.**

Nyt voit tehdä sivun loppuun. Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

MATEMAATTISTEN SUHTEIDEN HALLINTA (MSH)

SARJOITTAMINEN

(näytä laatikkoa, jossa on numerot 5 6 7) **Katso näitä numeroita. Keksitkö, mikä numero tulee tähän viivalle?** (näytä viivaa)

(näytä laatikkoa, jossa on numerot 6 8 10) **Katso näitä numeroita. Keksitkö, mikä numero tulee tähän viivalle?** (näytä viivaa)

(näytä laatikkoa, jossa on numerot 5 10 15) **Katso näitä numeroita. Keksitkö, mikä numero tulee tähän viivalle?** (näytä viivaa)

(näytä laatikkoa, jossa on numerot 7 6 5) **Katso näitä numeroita. Keksitkö, mikä numero tulee tähän viivalle?** (näytä viivaa)

(näytä laatikkoa, jossa on numerot 8 6 4) **Katso näitä numeroita. Keksitkö, mikä numero tulee tähän viivalle?** (näytä viivaa)

(näytä laatikkoa, jossa on numerot 9 7 5) **Katso näitä numeroita. Keksitkö, mikä numero tulee tähän viivalle?** (näytä viivaa)

ARITMEETTISET PERUSTAIKOT (APT)

YHTEENLASKU SYMBOLEILLA (MAX. 5 MIN.)

Katsotaan ensin koiratehtävää (näytä sivun yläosaa).

Tässä tehtävässä on yhteenlaskuja. Laske lasku ja kirjoita vastaus tyhjiin ruutuun.

Nyt voit laskea loput yhteenlaskut. Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

VÄHENNYSLASKU SYMBOLEILLA (MAX. 5 MIN.)

Katsotaan seuraavaksi repputehtävää (näytä sivun alaosaa).

Tässä tehtävässä on vähennyslaskuja. Laske lasku ja kirjoita vastaus tyhjiin ruutuun.

Nyt voit tehdä tämän sivun loppuun. Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

YHTEENLASKUN TÄYDENTÄMINEN (MAX. 4 MIN.)

Katsotaan ensin omenatehtävää (näytä sivun yläosaa).

Tässä tehtävässä on yhteenlaskuja. Täydennä puuttuva luku.

Nyt voit täydentää kaikki yhteenlaskut. Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

VÄHENNYSLASKUN TÄYDENTÄMINEN (MAX. 4 MIN.)

Katsotaan seuraavaksi siilitehtävää (näytä sivun alaosaa)

Tässä tehtävässä on vähennyslaskuja. Täydennä puuttuva luku.

Nyt voit täydentää kaikki vähennyslaskut. Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

LUKUJÄRJESTELMÄTIEDON SOVELTAMINEN LASKEMISESSA (LSL*)

RAHOJEN LASKEMINEN (MAX. 8 MIN)

Tässä on rahoja (näytä ensimmäistä riviä). **Laske, kuinka paljon rahaa on yhteensä ja kirjoita vastaus numeroin viereiseen ruutuun. Nyt voit ottaa kynän käteen ja tehdä tehtävät.**

Laita kynä pöydälle, kun olet valmis.

*) Useamman taitoryypän taitoja arvioiva tehtävä

PISTEITYSOHJEET

Pisteitys tapahtuu näin: jokaisesta oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen ja väärästä vastauksesta nolla pistettä. Jos lapsi on merkinnyt kaksi vastausta samaan tehtävään, vastaus tulkitaan vääräksi. Vastaamattomasta kohdasta annetaan myös nolla pistettä.

Pisteiden koonti tapahtuu keräämällä koontilomakkeeseen jokaisen lapsen saama kokonaispistemäärä.